

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ У ПРАКСИ

propisi.net

јун 2023 / број 129 **6/2023**

Новине у мерама система безбедности и здравља на раду

- ▶ Сличности и разлике различитих облика радног ангажовања запосленог ван његовог места рада
- ▶ Неостваривање резултата рада или одсуство потребних знања за обављање послова на којима запослени ради као отказни разлог
- ▶ Здравствени туризам као потенцијал развоја савременог друштва
- ▶ Заједничка градња – права и обавезе уговарача према трећим лицима (други део)
- ▶ Преглед новог Закона о електронским комуникацијама
- ▶ Шеме превара у стечајном поступку
- ▶ Дејство регистрације података о привредним друштвима

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:

Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:

Ана Фулетин

Сарадници:

Вера Кусовац
Владимир Саичић
Драгана Марчетић
Душан Рајаковић
Жељко Албанезе
Маја Матић
Петар Мијатовић
Снежана Марјановић

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева
и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.]
- Год. 3, бр. 25 (окт. 2014). - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

У току маја Народна скупштина Републике Србије усвојила је два битна закона – Закон о безбедности и здрављу на раду и Закон о електронским комуникацијама. У својим областима оба доносе бројне новине на које указујемо у овом броју.

У оквиру рубрике „Радно право” представљена су права и обавезе запосленог на службеном путу, поводом рада на терену, стручног усавршавања ван места рада и одвојеног живота. Заједничко свим тим могућим ситуацијама је да запослени обавља рад ван места рада, а таква одсуства имају своје услове и карактеристике, при чему се и искључују. У истој рубрици размотрено је и под којим условима може да се примени отказни разлог из члана 179. став 1. тачка 1) Закона о раду.

У рубрици „Грађанско право” настављена је анализа судске праксе у споровима поводом права и обавеза уговарача заједничке градње према трећим лицима – предузећима која се баве уређењем простора за градњу.

Скрећемо пажњу и на текст у ком су размотрени случајеви када скривање имовине, свесно изостављање потребних информација о стечајној документацији или несавесно коришћење стечајног поступка на штету повериоца може да се сматра стечајном преваром.

Како је наше друштво почетком маја суочено са изузетном трагедијом, пропраћеном непримереним односом медијима према свим учесницима, али и неадекватним реаговањем надлежних, рубрику „Поводом” посветили смо Међународном дану невиних деце жртава насиља, који се обележава сваког 4. јуна, док су у рубрици „Кад језик пресуди” представљене стилске одлике и услови у уговорима о раду у смислу нејасности и непотпуности које могу да доведу до судских процеса, тј. начина на који се услуге форензичког лингвисте користе за тумачење таквих клаузула, уз конкретан случај вишемилионске парнице.

Поред наведених, ту су и остали врло актуелни текстови у поменутих, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар аката” и „Регистар прописа донетих између два броја”.

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* – ПРОПИСИ У ПРАКСИ отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл Редакције часописа redakcija@legeartis.rs

Пратите нас:

- www.legeartis.rs
- www.propisi.net
- www.ingpro.rs
- www.facebook.com/IngProLegeArtis

Зашто баш **PROPI.SI.NET?**

- ▶ Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- ▶ Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- ▶ Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- ▶ Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- ▶ Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- ▶ Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- ▶ Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- ▶ Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- ▶ Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- ▶ Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- ▶ Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- ▶ Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- ▶ Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

- 4 Новине у мерама система безбедности и здравља на раду
- 13 Сличности и разлике различитих облика радног ангажовања запосленог ван његовог места рада
- 19 Неостваривање резултата рада или одсуство потребних знања за обављање послова на којима запослени ради као отказни разлог

ГРАЂАНСКО ПРАВО

- 27 Заједничка градња – права и обавезе уговарача према трећим лицима (други део)
- 42 Из веб-серијала „ПРЕГЛЕД СУДСКЕ ПРАКСЕ” – Грађанско право: Недоумице у парничном поступку

ПРИВРЕДНО ПРАВО

- 50 Дејство регистрације података о привредним друштвима

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

- 53 Здравствени туризам као потенцијал развоја савременог друштва
- 59 Шеме превара у стечајном поступку
- 66 Преглед новог Закона о електронским комуникацијама

РУБРИКЕ

- 72 Портал читалаца
- 76 Кад језик пресуди: Форензичка лингвистичка анализа уговора о раду – други део
- 83 Поводом Међународног дана невиних деце жртава насиља
- 98 Календар важења правних аката
- 99 Преглед прописа донетих између два броја

Новине у мерама система безбедности и здравља на раду

Нови Закон о безбедности и здрављу на раду доноси новине које се односе на организацију послова безбедности и здравља на раду, обавезе и одговорности послодавца, као и права и обавезе запослених, па су оне овде и представљене, уз друге издвојене новине.

Мр Жељко Албанезе

УВОД

Народна скупштина Републике Србије усвојила је **нови Закон о безбедности и здрављу на раду**, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 35/2023, а ступио је на снагу 5. 5. 2023. године (даље: Закон). На дан ступања на снагу Закона престао је да важи Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС” бр. 101/05, 91/15 и 113/17 – др. закон – даље: стари Закон), као и одредбе члана 5. и члана 6. став 1. Уредбе о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима („Сл. гласник РС” бр. 14/09, 95/10 и 98/18).

Доношењем Закона настављају се, али и проширују мере безбедности и здравља на раду које су успостављене старим Законом. При томе треба имати у виду да је стари Закон у примени још од новембра 2005. године, као и да је у међувремену дошло до значајних економских и друштвених промена, које намећу обавезу даљег усклађивања са стандардима ЕУ, посебним конвенцијама МОП-а које је наша држава ратификовала, затим усклађивања са изменама у правном систему Републике Србије, изменама у политици у области безбедности и здравља на раду и прилагођавање стварним потребама, као и прецизнијег или друкчијег уређивања појединих одредаба у циљу стварања правне сигурности и транспарентности у примени. У том смислу у наставку текста ука-

зано је на неке **битне новине у Закону** којима законодавац намерава да створи услове за безбеднију и здравију радну средину, док запослени продуктивно раде до одласка у пензију. Уз то, напоменуто је и да се Законом уређују:

- унапређивање и спровођење мера безбедности и здравља на раду лица која учествују у радним процесима, као и лица која се затекну у радној средини, ради спречавања повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом;
- општа начела превенције;
- права посебних група запослених;
- обавезе послодавца;
- права и обавезе запослених;
- информисање, консултовање, сарадња и обука запослених и представника запослених за безбедност и здравље на раду;
- регистар повреда на раду, стручни испити, издавање лиценци, надзор и казнене одредбе.

1. НОВИ И ПРОШИРЕНИ ИЗРАЗИ У ЗАКОНУ

Будући да је Закон опширнији и детаљнији од старог Закона, у њему су употребљени нови или проширени појмови.

Што се тиче најзначајнијих измена повезаних са значењем појединих израза, проширен је круг лица која имају обавезе и одговорности из области безбедности и здравља на раду увођењем **лица која се самозапошљавају** (о чему ће касније бити више речи).

Такође, прецизирано је **значење израза „радно место”** као послови које запослени обавља у радној средини у којој борави или има приступ у току рада и који су под непосредном или посредном контролом посло-

установу која обавља делатност медицине рада од 300.000 динара, за саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду од 50.000 динара и за запосленог од 20.000 динара. Новина у односу на стари Закон је прописивање новчаних казни у фиксном износу и пооштравање казнене политике. Адекватна казнена политика за прекршаје из наведене области утицаће, осим на изрицање казне у примереном новчаном износу, и на наплату истих у циљу постизања сврхе кажњавања, што ће посредно за последицу имати побољшање стања у области безбедности и здравља на раду.

11. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ ЗАКОНА

1) Подзаконски акти предвиђени Законом биће донети у року од осамнаест месеци од дана ступања на снагу Закона.

2) Подзаконски акти који су донети на основу старог Закона настављају да се примењују до доношења подзаконских аката по Закону, ако нису у супротности са Законом.

3) До доношења прописа о превентивним мерама за безбедност и здравље на раду, ако нису у супротности са Законом, примењиваће се мере заштите на раду (правила) садржана у прописима наведеним у **чл. 109. и 110.** Закона.

4) Стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица, као и стручни испит за обављање послова координатора за безбедност и здравље на раду у фази израде пројекта и координатора за безбедност и здравље на раду у фази извођења радова, положен пре ступања Закона на снагу, остаје да важи.

5) Такође:

(1) физичко лице које први пут подноси захтев за издавање одговарајуће лиценце у складу са Законом није дужно да достави доказ о континуираном усавршавању знања, односно други одговарајући доказ;

(2) лице које је обављало послове безбедности и здравља на раду најмање три године пре ступања на снагу Закона, а не испуњава услове утврђене у чл. 48. и 49. Закона, може да настави да обавља те послове уз добијање

одговарајуће лиценце у зависности од делатности у којој је обављао послове безбедности и здравља на раду;

(3) лице које је обављало послове безбедности и здравља на раду мање од три године пре ступања на снагу Закона, а не испуњава услове утврђене у чл. 48. и 49. Закона, може да настави да обавља те послове до испуњења услова утврђених Законом, а најдуже пет година, осим лица којем је до испуњења услова за стицање права на старосну пензију, према прописима о пензијском и инвалидском осигурању, преостало највише пет година;

(4) лиценце издате правним лицима и предузетницима за обављање послова у области безбедности и здравља на раду по одредбама Закона о изменама и допунама Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС” бр. 91/15) важе до истека рока на који су издате;

(5) правна лица и предузетници којима су издате лиценце из старог Закона дужни су да своје пословање ускладе са одредбама Закона у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона;

(6) одговорна лица за обављање послова прегледа и провере опреме за рад и испитивања услова радне околине којима је лиценца издата пре пет и више година дужна су да захтев за обнављање лиценце, у складу са Законом, поднесу без одлагања, а најкасније у року од деведесет дана од дана ступања на снагу Закона, док су одговорна лица за обављање послова прегледа и провере опреме за рад и испитивање услова радне околине у погледу којих од издавања лиценце није протекло пет година дужна да захтев за обнављање лиценце, у складу са Законом, поднесу најкасније шездесет дана пре него што се напуни пет година од дана издавања лиценце.

Послодавци су дужни да организују своје пословање у складу са Законом у року од две године од дана ступања на снагу Закона.

Напомена Редакције: Скрећемо пажњу на тему нашег вебинара *Најдубљије новине из Закона о безбедности и здрављу на раду*, који је доступан у нашем издању Прописи.нет у делу „Коментари”.

Сличности и разлике различитих облика радног ангажовања запосленог ван његовог места рада

Запослени радне задатке обављају и ван свог места рада, па се у таквим ситуацијама, у зависности од конкретног случаја, може говорити о службеном путу, раду на терену и стручном усавршавању, а у неким случајевима и о одвојеном животу. О наведеним ситуацијама више детаља приказано је у наставку.

Мр Жељко Албанезе

УВОД

Уговором о раду, између осталог, утврђује се и место рада запосленог. То је обично седиште послодавца или седиште његове издвојене јединице, где запослени има пребивалиште и где долази на посао и обавља редовне радне задатке. У сваком случају, то је место у ком запослени треба да ради, а у питању је географско место, које је у седишту или ван седишта послодавца. Међутим, у току радног ангажовања запослени је често у ситуацији да због потребе посла радне задатке привремено обавља и ван свог места рада. У таквим случајевима активирају се одредбе Закона о раду, општег акта послодавца или уговора о раду, којима се регулишу права и обавезе запосленог на службеном путу, или за рад на терену, или за стручно усавршавање, а у неким случајевима и за одвојени живот. Дакле, овде се не ради о одсуствима ради одмора или боловања, већ о одсуствима са радног места за време којих запослени наставља да ради послове по уговору о раду. У свим наведеним случајевима запослени није на свом радном месту, али таква одсуства имају своје услове и карактеристике, при чему се и искључују,

у вези са чим је у наставку приказано више детаља.

1. СЛУЖБЕНО ПУТОВАЊЕ (У ЗЕМЉИ ИЛИ ИНОСТРАНСТВУ)

Службено путовање је оно путовање на које се запослени упућује да по налогу овлашћеног лица обави службени посао ван места рада. Уобичајено у пракси је да службено путовање може да траје најдуже петнаест дана непрекидно, а ако потребе службеног посла захтевају или ако започети службени посао не може да се прекине, уз сагласност овлашћеног лица, оно може да траје и дуже од петнаест дана, на пример и тридесет дана непрекидно ако се тако уреди општим актом послодавца.

Специфичност службеног пута огледа се у томе да се запосленом који се упућује да обави службени посао ван места рада издаје налог за службено путовање којим се запосленом надокнађују трошкови смештаја, исхране и превоза, као и остали трошкови у вези са тим путовањем. Док се трошкови превоза и смештаја на службеном путовању накнађују запосленом према приложеним рачунима, трошкови исхране и градског превоза у месту у ком се обавља службени посао надокнађују се преко **дневнице**, која се у пуном износу (који се утврђује општим актом послодавца) обрачунава за свака 24 часа проведена на путу. Све наведене исплате – накна-

случајеви упућивања запослених на привремени рад у иностранство ради:

1) рада у оквиру извођења инвестиционих и других радова и пружања услуга на основу уговора о пословној сарадњи, односно другог одговарајућег основа;

2) рада или стручног оспособљавања и усавршавања за потребе послодавца у пословним јединицама послодавца у иностранству на основу акта о упућивању или другог одговарајућег основа;

3) рада или стручног оспособљавања и усавршавања за потребе послодавца у оквиру међукомпанијског кретања по основу позивног писма, политике међукомпанијског кретања или другог одговарајућег основа.

У члану 4. став 3. Закона о упућивању прописано је да се одредбе тог закона не примењују на случајеве упућивања запослених на службени пут у иностранство ако пут не траје дуже од тридесет дана непрекидно или деведесет дана са прекидима у току календарске године. Како запослени могу да буду упућени на службени пут ради привременог обављања рада или стручног оспособљавања за

потребе послодавца, што истовремено може да представља неки од основа за упућивање запослених на привремени рад у иностранство који су прописани у члану 3. Закона о упућивању, тим законом ограничен је период у ком послодавци могу да упућују запослене на службени пут у оквиру случајева из члана 3. истог закона, а ради обезбеђивања доследне и уједначене примене закона и правне сигурности за послодавце и запослене. Према томе, применом Закона о упућивању, сматрамо да послодавац може да упућује запослене на службени пут у иностранство независно од рока прописаног у члану 4. став 3. тог закона (тридесет односно деведесет дана са прекидом), ван случајева прописаних у члану 3. Закона о упућивању. Дакле, ако се у конкретном случају, на пример, запослени шаљу у иностранство ради усавршавања за потребе послодавца, при чему појединачни боравак на усавршавању траје дуже од тридесет дана у континуитету, по нашем мишљењу, треба да буду примењена правила за упућивање запослених на привремени рад у иностранство.

Неостваривање резултата рада или одсуство потребних знања за обављање послова на којима запослени ради као отказни разлог

Лењивци нису само они који не раде, већ и они који моју да раде боље – Сократ

Под којим условима може да се примени отказни разлог из члана 179. став 1. тачка 1) Закона о раду предмет је анализе у овом тексту.

Вера Кусовац

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

С а г л а с н о ч л а н у 1. став 2. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/05... и 95/18 – аутентично тумачење – даље: Закон) права, обавезе и одговорности из радног односа

УПОРЕДНА ПРАКСА И НЕЗАКОНИТИ ПРЕСТАНАК РАДНОГ ОДНОСА

Немачки послодавац мора да опомене запосленог пре давања отказа уговора о раду, а отказ мора да буде образложен, уз претходну консултацију са службом за људске ресурсе.

У Француској, према доступној судској пракси, разлог за отказ мора да буде „прави и озбиљан разлог”. При томе судови праве дистинкцију између незаконитог отказа, када није поштован законом прописани поступак, и отказа без оправданих разлога, са различитим правним консеквенцама.

У праву Велике Британије, у случају незаконитог отказа који је утврдио суд, може да се одлучи тројако:

- реинтеграција радника,
- поновно ангажовање и
- новчана компензација.

Законом о раду Црне Горе („Сл. лист ЦГ” бр. 74/19 и 8/21), у члану 172. тачка 1) прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду – индивидуални отказ запосленом – без вођења поступка утврђивања одговорности ако за то постоји оправдан разлог, као што је неостваривање резултата рада који су утврђени колективним уговором, актом послодавца или уговором о раду у периоду који не може да буде краћи од тридесет дана. Законом је такође прописано шта се не сматра оправданим разлогом за отказ уговора о раду у смислу члана 172. тог закона.

Законом о раду у Хрватској (НН бр. 93/14... 151/22), који је ступио на снагу 1. 1. 2023. године, прописан је „редовити отказ уговора о раду, и то особно увјетовано, када радник није у могућности да уредно извршава своје обавезе из радног односа – због одређених трајних особина или способности, уз поштовање отказног рока, ако послодавац има оправдан разлог.”

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Право на рад сврстава се у корпус људских права и зајемчено је Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законом. Неостваривање предвиђених резулта-

та рада, односно одсуство потребних знања и способности запосленог на пословима на којима ради не би могло да буде законит основ за престанак радног односа запосленог уколико:

- нису утврђена мерила којима се тај основ ближе одређује;
- извршавање одређених послова на којима запослени ради није објективно могуће обавити;
- запослени својом кривицом не остварује очекиване радне резултате, утврђене објективним критеријумима и стандардима послодавца, односно нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради;
- отказни разлог је уопштен, паушално наведен и неодређен;
- запослени није добио писано обавештење о недостацима у раду, односно да нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради;
- запослени није добио конкретне инструкције како да побољша резултате рада у одређеном временском периоду;
- отказ уговора о раду није учињен по поступку и на начин прописан законом, општим актима послодавца и уговором о раду, у складу са законом.

Квантитет и квалитет рада запосленог морају да буду утврђени на основу донетих планова и програма рада код послодавца, чиме се знатно сужава поље евентуалне арбитражности послодавца у сваком конкретном случају. Наведени отказни разлог *proprio motu* послодавац може а не мора да примени према запосленом.

Све наведено упућује на закључак да послодавац у својим аутономним актима треба да прецизира када је за запосленог наступио отказни разлог у складу са законом, а све ради избегавања законских консеквенци из члана 191. Закона. У процесу рада код послодавца запослени су, према законској дикцији члана 15. ставови 1. и 2, дужни да савесно и одговорно обављају послове на којима раде, да поштују организацију рада и пословања, као и услове и правила послодавца у вези са испуњавањем уговорних и других обавеза из радног односа.

Заједничка градња – права и обавезе уговарача према трећим лицима (други део)

Као што је у првом делу ове анализе већ истакнуто, у судској пракси чести су спорови поводом права и обавеза уговарача заједничке градње према трећим лицима – предузећима која се баве уређењем простора за градњу. У Београду то је Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Града Београда (даље: Дирекција), која је надлежна за обрачун и наплату накнаде за уређивање грађевинског земљишта. Због тога у наставку текста следи преглед праксе која се односи на наведени сегмент спорова поводом заједничке градње.

Драгана Марчетић,
судија Вишег суда у Београду

Снежана Марјановић,
судија Вишег суда у Београду

СОЛИДАРНОСТ ОБАВЕЗЕ СУИНВЕСТИТОРА

Да подсетимо, сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу за целу обавезу, па поверилац може да захтева њено испуњење од кога хоће све док не буде потпуно испуњена, али кад један дужник испуни обавезу, она престаје и сви се дужници ослобађају – члан 414. став 1. Закона о облигационим односима. **У конкретној примени на суинвеститоре приликом заједничке градње то значи да је сваки од суинвеститора солидарно одговоран Дирекцији за плаћање накнаде за уређење грађевинског земљишта.**

Из образложења:

Пресудом Вишег суда у Београду ... од 16. 6. 2017. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЋЋ, сви из Београда, да тужиоцу Дирекцији за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП на име дуга солидарно плате износ од 16.365.793,62 динара са законском затезном каматом на из-

нос главног дуга од 6.540.685,05 динара почев од 3. 1. 2017. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6466/17 од 8. 11. 2017. године одбијене су, као неосноване, жалбе тужених и потврђена Пресуда Вишег суда у Београду П... од 16. 6. 2017. године

Одлучујући о изјављеној ревизији, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд нашао је да ревизија означених тужених није основана.

Ирелевантни су наводи ревизије којима се указује на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из тачке 12) става 2. наведеног члана, јер одредбом члана 407. став 1. тачка 2) ЗПП означена битна повреда одредаба парничног поступка није предвиђена као разлог за тај ванредни правни лек. Нису основани наводи ревизије да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 396. став 1. ЗПП, зато што образложење другостепене пресуде садржи оцену битних навода жалбе о непостојању пасивне легитимације тужених и солидарности њихове новчане обавезе, односно застарелости тужиоцевог потраживања

Према утврђеном чињеничном стању, уговором од 11. 3. 2005. године регулисани су међусобни односи у вези са уређивањем грађевинског земљишта намењеног изград-

зvole, па су зато плаћање извршили у складу са чланом 211. Закона о облигационим односима да би избегли принуду у виду рушења саграђеног објекта. Висина спорног новчаног потраживања утврђена је вештачењем.

Ревизијом туженог оспорава се налаз вештака, а на тај начин утврђено је чињенично стање, због чега се ревизија не може изјавити, осим у случајевима из члана 403. став 2. ЗПП, који у овом спору нису остварени.

(Пресуда Врховној касационој суда Рев бр. 607/2017 од 4. 6. 2020)

ЗАКЉУЧАК

Осветљавање проблематике анализиране врсте уговарања и решења која даје судска

пракса већ у предуговорној фази омогућава уговарачима да добро процене своје позиције и могуће проблеме који могу да настану приликом извршавања уговора. Односи јавних предузећа у чијој је надлежности наплата накнаде за уређење грађевинског земљишта и инвеститора представљају само један сегмент веома комплексних уговорних односа који настају приликом градње објеката. Уговори о заједничкој градњи, као уговори са трајним престацијама, комплексни су по својој садржини, броју лица која учествују у закључењу и извршењу уговора, варијацијама тих уговора и правилима која се примењују. Стога ће и ти односи уговарача у уговору о заједничкој градњи бити тема неког од наредних чланака.

Из веб-серијала „ПРЕГЛЕД СУДСКЕ ПРАКСЕ“

Грађанско право: Недоумице у парничном поступку

У емисији која је емитована у мају, а доступна је у издању Прописи.нет, судија Вишег суда у Београду Владимир Врховшек представио је различите процесне ситуације које се појављују у пракси у другостепеном поступку пред вишим судом у Београду.

Случај 1.

ПОГРЕШНО ОБАВЕЗИВАЊЕ ТУЖЕНОГ НА ПЛАЋАЊЕ ИСТОГ ДУГА

Суд је погрешно применио материјално право када је двоструко обавезао туженог на плаћање истог дуга тужиоцу.

Из образложења:

Битна повреда одредаба парничног поступка увек постоји ако пресуда има недостатака због којих не може да се испита, а нарочито ако је изрека пресуде неразумљи-

ва, ако противречи сама себи или разлозима пресуде, или ако пресуда нема уопште разлога или у њој нису наведени разлози о битним чињеницама, или су ти разлози нејасни или противречни, или ако о битним чињеницама постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини исправа, записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника или изведених доказа, члан 374. став 2. тачка 12) Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС” бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23 – др. закон).

ра, са законском затезном каматом од 18. 11. 2019. године до исплате, у року од осам дана. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 41.001,00 динара, са законском каматом од извршности до исплате, у року осам дана. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на износ трошкова парничног поступка почев од правоснажности до извршности одлуке, као неоснован.

Против наведене пресуде због изостанка тужени је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде због изостанка у смислу одредаба чл. 386. и 479. став 1. ЗПП, виши суд је нашао да је жалба туженог основана.

Таква одлука првостепеног суда не може да се прихвати као правилна с обзиром на то да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12) ЗПП јер у пресуди нису наведени разлози о битним чињеницама, на шта се основано указује наводима жалбе туженог. Првостепени суд је, применом одредаба чл. 475. став 2. и 351. став 1. ЗПП, донео побијану пресуду због изостанка, са образложењем да тужени није приступио на рочиште за главну расправу дана 26. 11. 2020. године, а уредно је позван, при чему изостанак није оправдао. Наиме, одредбом члана 351. став 1. ЗПП прописано је да ће суд донети пресуду којом се усваја тужбени захтев (пресуда због изостанка) ако су испуњени услови: тужени је уредно позван, тужени није поднеском оспорио тужбени захтев, основаност тужбеног захтева произлази из чињеница наведених у тужби, чињенице на којима се заснива тужбени захтев нису у супротности са доказима које је сам тужилац поднео или са чињеницама које су општепознате, не постоје општепознате околности због којих тужени није могао да дође на рочиште.

У конкретном случају, по налажењу Вишег суда, нису били испуњени услови за доношење пресуде због изостанка у смислу цитиране одредбе Закона. То из разлога што

се основано жалбеним наводима туженог указује на то да није било места доношењу пресуде због изостанка и обавезивању туженог да тужиоцу накнади материјалну штету исплатом новчаног износа с обзиром на то да су чињенице на којима тужилац заснива тужбени захтев у супротности са доказима које је тужилац сам поднео. Наиме, тужилац је у прилог чињеница на којима заснива свој захтев као доказ поднео налаз и мишљење судског вештака саобраћајне струке који датира од 10. 8. 2019. године. Како је побијана пресуда због изостанка донета дана 26. 11. 2020. године, дакле знатно касније у односу на поменути доказ (налаз и мишљење од 10. 8. 2019. године) поднет од стране тужиоца, то се, сагласно свему наведеном, не може говорити да је тужилац доказао да у време доношења побијане пресуде због изостанка има право на досуђени му износ том пресудом због изостанка, а управо зато што се накнада штете одређује у време доношења судске одлуке. Ваља указати на то да према устаљеној судској пракси налаз и мишљење сталног судског вештака не треба да буду старији од шест месеци у односу на дан (време) доношења судске одлуке.

Дакле, из свих наведених разлога, које је излишно понављати, побијана одлука из става првог изреке пресуде због изостанка је морала да буде укинута. Такође је морала да буде укинута и одлука о трошковима парничног поступка из става другог изреке побијане пресуде због изостанка, јер иста зависи од одлуке о главној ствари.

Зато је овај суд, као другостепени, из свих поменутих разлога укинуо ожалбену првостепену пресуду због изостанка и предмет вратио првостепеном суду на даље поступање, применом одредбе члана 391. став 1. ЗПП.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити битну повреду одредаба парничног поступка, на коју му је овим решењем указано, те ће поступати по тужиочевој предметној тужби, а пошто се за то испуне законом прописани услови, донеће нову, јасну, правилну и на закону засновану одлуку.

(Решење Вишег суда у Београду Гж 13063/22 од 2. 9. 2022)

Дејство регистрације података о привредним друштвима

У већини случајева само доношење одлуке надлежног органа, или друге радње којима долази до промена које подлежу регистрацији, има конститутивно дејство. Међутим, Законом о привредним друштвима у одређеним случајевима предвиђено је и конститутивно дејство регистрације, па је томе и посвећен овај текст.

Владимир Саичић,
дипл. правник

Регистрација друштава и предузетника, односно регистрација података и докумената прописаних Законом о привредним друштвима обавља се у складу са законом о регистрацији. У Републици Србији то је Закон о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Сл. гласник РС” бр. 99/2011, 83/2014, 31/2019 и 105/2021). Чланом 1. тог закона прописано је да се њиме уређује поступак регистрације, евидентирања и објављивања података и докумената који су, у складу са посебним законом, предмет регистрације, евиденције и објављивања у регистрима и евиденцијама које води Агенција за привредне регистре, као и друга питања од значаја за регистрацију, евиденцију и објављивање. Агенција за привредне регистре основана је Законом о Агенцији за привредне регистре („Сл. гласник РС” бр. 55/2004, 111/2009 и 99/2011), којим је прописано да Агенција води законом утврђене регистре као јединствене централизоване електронске базе података, и то, између осталих, и Регистар привредних субјеката.

У упоредном праву постоје два концепта регистрације привредних субјеката: административна и судска регистрација. У Републици Србији све до доношења поменутог Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре примењиван је принцип судске регистрације, да би се након сту-

пања на снагу тог закона прешло на принцип административне регистрације привредних субјеката. Када је реч о концепту који се сада примењује, регистрацију обавља орган управе – Агенција за привредне регистре. Осим тога, усвојено је начело формалности, што значи да регистратор доноси одлуке на основу чињеница из пријаве, приложених докумената и регистрованих података, без испитивања тачности чињеница из пријаве, веродостојности приложених докумената и правилности и законитости поступака у којима су документи донети, што је принцип преузет из англосаксонског права. Дакле, контролна функција коју су судови имали приликом регистрације више не постоји, а сада се остварује само по захтеву заинтересоване стране у судском поступку. **То значи да заинтересовано лице не би могло да се жали против одлуке регистратора због њене садржинске мањкавости, па да тражи да сам орган регистрације контролише веродостојности приложених докумената и правилност и законитост поступака. Заинтересовано лице морало би пред судом да докаже да је исправа или радња на основу које је регистрована промена садржински мањкава, а регистратор би на основу судске одлуке којом се то утврђује извршио нову промену регистрованог податка.**

Начело формалности потврђено је и доследно се примењује и у пракси судова у Републици Србији. Пресудом Управног суда У 12976/2017 од 22. 8. 2019. године потврђено је да регистратор није овлашћен да испитује тачност чињеница из пријаве, веродостојност приложених докумената и правилност и за-

за њих било немогуће да се током периода од петнаест дана од дана објављивања регистрованих података упознају са тим подацима, оне имају карактеристике законске претпоставке и законске фикције. **Законска оборива претпоставка је да је лице упознато са регистрованим подацима од првог наредног дана до истека петнаестог дана, али већ након истека петнаестог дана та оборива законска претпоставка прелази у необориву односно законску фикцију, тако да се узима да је свако знао за регистроване податке, без обзира на фактичко стање ствари. Дата законска фикција је строго постављена, па у правном животу може да проузрокује велике и озбиљне последице.** Тако на пример, Решењем Привредног суда у Београду П. бр. 9953/11 од 26. 8. 2016. године одбачен је, као неблаговремен, предлог тужиоца за понављање поступка зато што тужилац предлог није поднео у року од тридесет дана од дана када је странка сазнала за разлог за понављање, при чему је разлог за понављање био то што је правно лице, након одлуке Уставног суда о неуставности одредби Закона о стечају, поново уписано у Регистар привредних субјеката. Привредни суд је пошао управо од члана 6. Закона о привредним друштвима, а пошто је правно лице уписано у Регистар привредних субјеката 9. 1. 2014. године, закључио је да је предлог тужиоца за понављање поступка од 23. 5. 2016. године поднет неблаговремено. У образложењу решења наведено је да је чињенице на којима тужилац заснива предлог за понављање поступка овај могао да сазна, односно сматра се да је сазнао на дан њиховог јавног објављивања и регистравања код надлежног регистра. Поменуто решење Привредног суда у Београду потврђено је решењем Привредног Апелационог суда, док је Врховни касациони суд решењем Прев. 192/2017 од 22. 6. 2017. године одбио, као неосновану, ревизију тужиоца изјављену против решења Привредног апелационог суда.

У већини случајева само доношење одлуке надлежног органа, или друге рад-

ње којима долази до промена које подлежу регистрацији, има конститутивно дејство, мада је и у тим случајевима велики значај регистрације, како је претходно наведено. Конститутивно дејство имају одлука о именовању и разрешењу заступника, оставка заступника, опозив и отказ прокуре, одлуке о промени седишта, пословног имена итд. **Међутим, Законом о привредним друштвима предвиђено је и конститутивно дејство регистрације, што значи да само доношење одлуке не производи дејство док се промене, установљене одлуком, не региструју.** То је случај са регистрацијом промене члана, што значи да се својство члана стиче, односно престаје на дан регистрације тог податка у складу са Законом о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре. Сам уговор о преносу удела нпр. нема дејство док се такав пренос не региструје у складу са законом. Нови чланови друштва пре регистрације не могу да доносе одлуке о промени неких других података (нпр. да именују или разреше директора, промене седиште или претежну делатност и сл.). Такве одлуке моћи ће да донесу тек након што буду регистровани као чланови друштва. Изузетак постоји у случају када до промене чланова долази услед смрти члана друштва, односно на основу **оставинског решења**, када одлуке могу да доносе наследници и пре него што буду регистровани као чланови друштва. Законом о привредним друштвима такође је предвиђено да се промене на капиталу привредних друштва сматрају извршеним на дан регистрације, односно да је и дејство регистрације капитала конститутивно, а не декларативно.

Конститутивно дејство има, наравно, и регистрација привредног друштва у Регистар привредних субјеката, што је прописано чланом 3. Закона о привредним друштвима. Привредно друштво, као ни друга правна лица, не постоји пре него што се региструје. Одлука о оснивању привредног друштва или уговор оснивача немају правно дејство сами по себи.

Здравствени туризам као потенцијал развоја савременог друштва

Текст је подељен на два дела – општи, у ком су представљени сам појам туризма, као и подела на бањски и медицински туризам, и посебни део, у ком су наведени услови које здравствена установа и приватна пракса морају да испуњавају како би стекле услов за бављење здравственим туризмом. Посебан акценат стављен је на стање у наведеној области у нашој држави.

Др Душан Рајаковић,
спец. менаџмента здравствених
установа

УВОД

Сам термин „здравствени туризам” користи се да опише све више заступљену праксу путовања ради добијања различитих врста здравствених услуга и здравствене заштите (лечења и превенције). Тај назив прво су почеле да користе туристичке агенције, али и медији. Путовање може да буде и у оквиру домаће државе, али се данас акценат све више ставља на међународна путовања, преваходно због прилива средстава од страних пацијената-туриста. Први облици здравственог туризма појавили су се у бањским лечилиштима, а данас су то и специјализоване услуге, врло често и комплексне операције. Временом су практично све врсте здравствених услуга почеле да буду у понуди бројних здравствених установа на располагању заинтересованим пацијентима. Прва путовања у циљу лечења забележена су још у време античке Грчке.

ОСНОВНИ ПОЈАМ И КЛАСИФИКАЦИЈА

Туризам је у Србији незаобилазан ресурс са недовољно искоришћеним потенцијалом.

Иако је било озбиљних помака, може се рећи да домаћи туристички потенцијали нису до сада у потпуности валоризовани. Здравствени туризам, као посебна грана туризма, представља озбиљан сегмент развојне политике сваке државе која прати токове XXI века. Многе државе, а ту се могу препознати и државе региона, на том пољу последњих година учиниле су озбиљне напоре који су их сврстали на мапу значајних светских туристичких дестинација.

Када се говори о здравственом туризму у целини, свакако треба имати у виду лечење и рехабилитацију, али и рекреацију као саставни део горепоменутог појма. С тим у вези може да се констатује да здравствени туризам у савремено доба доживљава трансформацију од бањског лечилишта ка медицинском туризму. Како би понуда била свеобухватна, она мора да буде проширена, а садржај обогаћен стварањем читавог низа различитих програма. То подразумева прерастање бања из рехабилитационих центара у савремено уређене и програмима обогаћене центре, који нуде програме превенције, рехабилитације, велнеса и других спортско-рекреативних програма, који ће привући не само пацијента којем држава финансира продужено лечење и рехабилитацију него и здравог госта, који је свестан неопходности финансирања одмора и боравка у бањским и климатским местима.

Када је реч о здравственом туризму, разликују се бањски туризам, који подразумева рехабилитацију, рекреацију и пре-

регистрована последњих пет година. Када је реч о посебним условима за услуге пластичне и реконструктивне хирургије, потребно је да здравствена установа која се бави пластичном и реконструктивном хирургијом буде члан националног удружења – Српског удружења за пластичну, реконструктивну и естетску хирургију (даље: SRBPRAS).

НАЈЧЕШЋЕ ВРСТЕ УСЛУГА

Стоматолошке ординације, акредитоване од стране Министарства здравља Републике Србије за учешће у пројекту здравственог туризма Србије, пружају најтраженије стоматолошке услуге по највишим светским стандардима, у амбијенту модерних стоматолошких ординација, користећи најсавременију технологију и материјале водећих светских произвођача. Врсте стоматолошких услуга које могу да се пруже у Србији су: орална хирургија, лечење парадонтопатије, имплантати, инлеји/онлеји, крунице и мостови (металокерамичке и керамичке), винири и ласерска терапија.

Корекција естетских недостатака и улепшавање људског тела хируршким методама у Србији доживела је последњих година праву експанзију. Клинике и ординације могу да пруже услуге на нивоу најугледнијих клиника у свету и да помогну да пацијенти добију млађи и бољи изглед помоћу пластичне и естетске хирургије, уз обављање свих преоперативних припрема. Гаранција за то је поседовање врхунски опремљених операционих сала са најсавременијом опремом и комплетним мониторингом, под сталним надзором лекара и медицинских сестара.

Услуге естетске пластичне и реконструктивне хирургије које могу да се користе у Србији подразумевају естетске операције подмлађивања лица, коже капака, носа и груди (повећање, смањење, подизање, корекција асиметрије груди, реконструкција дојке, корекција увећаних груди код мушкараца), затим затезање коже стомака, липосукцију, отклањање вишка коже након лечења гојазности, третман ожиљака, као и све нехируршке антиејд процедуре за подмлађивање коже лица и тела.

Шеме превара у стечајном поступку

Стечај, истина, пружа прилику да се правно лице ослободи дуга, али уз одређену цену коју сnose повериоци. Како та цена не би била превисока за повериоце, независни учесници у стечајном поступку, стечајни поверилац и стечајни судија воде рачуна да се поступак води по задатим правилима. Зато су у овом тексту размотрена питања када скривање имовине, свесно изостављање потребних информација о стечајној документацији или несавесно коришћење стечајног поступка на штету повериоца може да се сматра стечајном преваром.

Маја Матић,

шеф Одсека за представке и сарадњу са другим државним органима Агенције за спречавање корупције,

председник Удружења сертифицираних истражитеља превара Србије (АЦФЕ Србија)

Покретање и спровођење стечаја над правним лицем представља одличну пословну прилику за нови почетак, али само када се одвија по задатим правилима. Стечај, истина, пружа прилику да се правно лице ослободи дуга, али уз одређену цену коју сnose повериоци.

Свако непоштено поступање и штетно половање пре или током спровођења стечајног поступка могло би да представља стечајну превару, па стечај не сме да се користи како би се обрисали сумњиви послови. Стечајни управник којег је именовао суд да спроведе поступак продаје имовину која није изузета и распоређује приход повериоцима поштујући начело једнаког третмана и равноправности. Превара на тај начин може да се спроведе и пре и током спровођења стечајног поступка.

И НАЧЕЛА СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА И УСЛОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТЕЧАЈА

Стечај се јавља онда када привредни субјект нема довољно средстава за намирење

обавеза према повериоцима, тј. када је презадужен. Привредном субјекту тада прети стечај чији је циљ најповољније колективно намирење стечајних поверилаца општим извршењем на имовини стечајног дужника, уз што мање трошкова и у што краћем временском року, након чијег завршетка он престаје да постоји као правни субјект, а што је **банкротство**. Боља могућност је успешно спровођење **реорганизације**, када стечајни дужник наставља да постоји у правном промету кроз реорганизацију, која подразумева намирење поверилаца према усвојеном плану реорганизације, и то редефинисањем дужничко-поверилачких односа, статусним променама или на други начин који је предвиђен планом реорганизације.

Да би био покренут стечајни поступак, морају да буду испуњени одређени формалноправни и материјалноправни услови прописани законом.

Када се ради о **материјалним условима**, неопходно је да постоји:

■ **трајнија неспособност плаћања** – ако стечајни дужник не може да исплати своје новчане обавезе у року од четрдесет пет дана од дана приспећа или ако стечајни дужник потпуно обустави сва плаћања у непрекидном трајању од тридесет дана;

■ **претећа неспособност плаћања** – ако стечајни дужник сам увиђа вероватноћу да постојеће новчане обавезе неће моћи да испуни по доспећу;

ли је неко лице оштећено. Директни умишљај је неопходан у односу на последицу. Тежи квалификовани облик постоји уколико су теже последице.

Оштећење поверилаца из члана 233. Кривичног законика чини онај ко у субјекту привредног пословања, знајући да је тај субјект постао неспособан за плаћање, исплатом дуга или на други начин стави повериоца у повољнији положај и тиме знатно оштети другог повериоца.

Кривично дело, и то тежи облик, чини лице које, знајући да је тај субјект постао неспособан за плаћање, а у намери да изигра или оштети повериоца, призна неистинито потраживање, састави лажни уговор или неком другом преварном радњом оштети повериоца.

Када је делом из ст. 1. и 2. датог члана повериоцу проузрокована штета великих размера или ако је према оштећеном због тога дошло до покретања поступка принудног поравнања или стечаја, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година, што је најтежи облик кривичног дела.

Неопходно је да интереси повериоца буду заштићени све до намиреног повериоца. Умишљај треба да обухвати и знање учиниоца да је субјект постао неспособан за плаћање, као и намеру да се одређени поверилац стави у повољнији положај у односу на другог.

VI ПРАВНИ ОКВИР ЗА НЕСОЛВЕНТНОСТ

Поред законских одредаба које јасно предвиђају која ће то понашања држава санкционисати у стечајном поступку као преварна и кажњива, исте треба да прати и ефикасан правни систем за несолвентност који мора да следи одређене циљеве:

- 1.** интегрисање са ширим правним и економским системом државе;
- 2.** максимизирање вредности имовине привредног друштва и наплата поверилаца у што већем износу потраживања;
- 3.** обезбеђивање ефикасног стечаја неодрживих привредних друштава и оних у којима ће стечај вероватно произвести већи принос повериоцима, као и реорганизацију одрживих предузећа;
- 4.** успостављање равнотеже између стечаја и реорганизације, омогућавајући лако претварање из једног поступка у други;
- 5.** обезбеђивање правичног третмана поверилаца у сличној ситуацији;
- 6.** обезбеђивање благовременог, ефикасног и непристрасног решавања несолвентности;
- 7.** обезбеђивање транспарентне процедуре, која садржи и у којој се доследно примењују јасна правила расподеле и подстицаја за купљање и достављање информација;
- 8.** правилно поступање стечајних управника у стечају који поступају са интегритетом, непристрасношћу и независношћу.

ИНГ-ПРО

Преглед новог Закона о електронским комуникацијама

Новим Законом уведен је значајан број новитета и измена у односу на досадашњи законодавни оквир, на шта је у продужетку и указано.

Петар Мијатовић,
адвокат

Народна скупштина Републике Србије усвојила је нови Закон о електронским комуникацијама („Сл. гласник РС” бр. 35/2023 – даље: **Закон**), који је ступио на снагу 7. маја 2023. године, док ће само одређени, мањи број одредби досадашњег закона остати на снази до доношења подзаконских аката прописаних новим законом. Као образложење за доношење Закона наведено је обезбеђивање регулаторних и институционалних услова за убрзан развој тржишта електронских комуникација у Републици Србије како би се она успешно укључила у јединствено европско дигитално тржиште. Закон је усклађен са Директивом (ЕУ) 2018/1972, усвојеном у децембру 2018. године, којом је успостављен Европски кодекс електронских комуникација, којим су утврђена заједничка правила и циљеви Европске уније у погледу регулисања телекомуникационе индустрије и дефинисан је начин на који ће национална регулаторна тела вршити регулацију оператора мрежа и/или услуга.

Према образложењу предлагача закона неки од главних проблема које Закон треба да реши односе се на унапређење законских решења и отклањање недостатака важећег закона који су уочени кроз његову досадашњу примену и др. Циљеви за које је планирано да буду остварени Законом односе се на:

- додатно јачање независности, самосталности и ефикасности регулатора у обављању регулаторних и других послова,
- јачање механизма којим се додатно осигурава заштита права корисника електронских

комуникационих услуга, укључујући и особе с инвалидитетом,

- унапређење поступака анализе тржишта као основе за регулисање меродавних тржишта у електронским комуникацијама, укључујући и увођење нове регулаторне обвезе функционалног раздвајања вертикално интегрисаних оператора и омогућавање приступа грађевинској инфраструктури,
- додатно унапређење и јачање механизма за управљање електронском комуникационом инфраструктуром са циљем подстицања улагања у изградњу и развој,
- омогућавање отвореног приступа интернету за све грађане,
- побољшање ефикасности и транспарентности у поступку планирања и управљања радиофреквенцијским спектром и уређење преноса и давања у закуп радиофреквенцијског спектра.

Законом су уређене следеће области:

- 1) основне одредбе, којима се уређује предмет Закона и значење појединих појмова који се користе у Закону;
- 2) надлежности Владе и Министарства у области електронских комуникација;
- 3) правни положај, надлежности и органи Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге, као и одлучивање Регулатора и средства за рад;
- 4) поступак доношења одлука и других аката;
- 5) опште овлашћење за јавне електронске мреже и услуге;
- 6) електронске комуникационе мреже, припадајућа средства, електронска комуникациона опрема и радио-опрема;
- 7) право службености и заједничко коришћење;
- 8) међуповезивање и приступ;
- 9) универзални сервис;

ца комуникационих услуга између лица које нису засноване на коришћењу нумерације;

- детаље о производима и услугама, укључујући све могућности, праксе, политике, процедуре и измене у начину пружања услуга које су посебно дизајниране за крајње кориснике са инвалидитетом;
- начин решавања приговора, укључујући и поступке које је успоставио пружалац услуге.

Регулатор је надлежан и дужан да омогући објављивање горенаведених података и ближе уреди релевантне податке које сам објављује, као и податке које објављују пружаоци услуга приступа интернету и пружаоци јавно доступних комуникационих услуга између лица, али и начин и рокове за објаву тих података, а све у циљу омогућавања крајњим корисницима да донесу одлуку.

VI. ПРОЦЕНА СОЛВЕНТНОСТИ КОРИСНИКА

Законом је у члану 128. став 2 прописано да приликом закључења или измене уговора за коришћење електронских комуникационих услуга пружалац електронске комуникационе услуге може да изврши **процену солвентности потрошача повлачењем извештаја из базе података о задужености потрошача**, на начин прописан правилима руковоаца базе, а у сврху доношења одлуке о пружању електронске комуникационе услуге, уз претходну сагласност потрошача.

Оператор може да достави податке о измиривању обавеза потрошача од значаја за процену солвентности путем информационог система бази података о задужености потрошача, која је прописана законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга у сврху провере солвентности и кредитне способности потрошача од стране банака и пружаоца електронске комуникационе услуге. То ће у пракси значити да ће оператори под наведеним условима имати прилику да од Кредитног бироа прибављају информације о солвентности корисника, али и да истом, у оквиру базе података о задужености потрошача, достављају поменуте информације.

За спровођење активности обраде личних података потрошача оператор мора да при-

бави претходни пристанак потрошача. Са аспекта Закона о заштити података о личности, али и очигледне неравнотеже у положају, оператори ће имати нимало лак задатак да обезбеде законито прибављање пристанка потрошача у горенаведене сврхе.

VII. ВАНСУДСКО РЕШАВАЊЕ СПОРОВА ПРЕД РЕГУЛАТОРОМ

Законом су разрађене одредбе које се тичу вансудског решавања спорова пред Регулатором. Крајњем кориснику којем је пружалац јавно доступне електронске комуникационе услуге одбио приговор на износ којим је задужен за пружену услугу, односно на квалитет пружене услуге, и који пред другим надлежним телом није покренуо поступак вансудског решавања спора, може да се обрати Регулатору у року од шездесет дана од дана достављања одговора пружаоца услуге на приговор, односно у року од шездесет дана од дана истека рока у ком је пружалац услуге био дужан да се изјасни о приговору. Након тога, Регулатор започиње поступак вансудског решавања спора између крајњег корисника и пружаоца јавно доступне електронске комуникационе услуге.

Уколико спор не може да буде решен споразумно, Регулатор доноси одлуку којом решава спор на основу достављених докумената, прикупљених података и изјава страна у спору, по правилу без спровођења усмене расправе, и то у најкраћем могућем року, а најкасније у року од деведесет дана од дана покретања поступка вансудског решавања спора.

Изузетно, у оправданим случајевима, када је предмет спора сложен, рок од деведесет дана може да се продужи за највише још деведесет дана, о чему Регулатор без одлагања обавештава стране у спору.

Законом је дефинисано да Регулатор ближе прописује поступак вансудског решавања спора, а да сам поступак вансудског решавања спора пред њим не искључује могућност покретања поступка пред надлежним судом.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Параметри за исплату јубиларне награде у случају закаснеле исплате

П: Зајошлени у државној ујрави је ојишиао у јензију, али је 2021 јодине, док је још увек радио, сјекао услов за исјлајју јубиларне награде, али му она није исјлаћена. Накнадно је донето решење за исјлајју јубиларне награде. Да ли се она исјлаћује јо јараметјрима који су важили тада када је сјекао услов за јубиларну награду, тј. 2021. јодине или јо садашњим јараметјрима?

О: На исплату јубиларне награде примењује се Посебан колективни уговор за државне органе, у чијем је члану 46. прецизирано да „запослени има право на јубиларну новчану награду у висини просечне месечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији према објављеном податку органа надлежног за послове статистике за последњи месец у претходној календарској години у односу на календарску годину у којој се јубиларна награда остварује.”

У конкретном случају јубиларна награда остварује (остваривала) се у 2021. години, а њена висина утврђује се према висини просечне месечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији према објављеном податку органа надлежног за послове статистике за последњи месец у претходној календарској години – а то је децембар 2020. године. Дакле, исплаћујете јубиларну награду према параметрима који су важили тада када је запослени стекао услов за јубиларну награду

у 2021. години. Чињеница је да је таквом закаснелом исплатом запослени оштећен, али он нема право да тражи да примените зарату из децембра 2022. године јер ће се исплата обавити у 2023. години. Једино има право да судски тражи обрачун камате због закаснеле исплате.

ШКОЛЕ

Почетак обављања делатности припремног предшколског програма

П: Коју документацију је неопходно јријремјији за јокрејтање јосјјујка верификацији је када основна школа осјјварује јријремни јредшколски јројрам?

О: Чланом 91. ст. 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС” бр. 88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/2020 и 129/2021) утврђено је следеће:

„Установу може да оснује Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе ако:

- 1) постоји потреба за васпитањем и образовањем деце, образовањем и васпитањем ученика или образовањем одраслих на одређеном подручју;
- 2) има програм образовања и васпитања;
- 3) има обезбеђена средства за оснивање и рад.”

Чланом 92. ст. 1. Закона утврђено је и да „установа може да почне са радом и да обавља делатност образовања и васпитања ако испуњава услове за оснивање и има:

- 1) прописани простор, опрему и наставна, односно дидактичка средства;

вљени Министарству на сагласност, да ли је јавно ваљано ускладићи остале ошће акције са Законом о здравственој заштити у околностима када не постоји врховни јавни акт установе – сћаиуи?

О: Делатност, унутрашња организација, управљање, пословање, критеријуми за именовање и разрешење директора и заменика директора, као и друга питања од значаја за рад установе, уређују се статутом здравствене установе. Подаци о оснивачком акту, односно статуту здравствене установе и изменама и допунама уписују се у Регистар здравствених установа који се води у Агенцији за привредне регистре. Неопходно је да акти установе буду у складу са статутом, али и у законским

оквирима, у наведеном случају пре свега са Законом о здравственој заштити и другим законима и подзаконским актима.

Мишљења смо да су, у одсуству сагласности Министарства здравља, здравствене установе дужне да поступе по императивним нормама закона, када су такве норме предвиђене законом, уз позивање на наведене прописе приликом доношења акта здравствене установе. Уколико доношење одређеног акта здравствене установе није императивног карактера, а у супротности је са важећим статутом, потребно је сачекати промену статута, односно добијање сагласности од стране Министарства здравља као оснивача. У сваком случају предлаже се упућивање ургенције Министарству здравља.

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронској издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне сћоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуна камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуна камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

Осим тога што се људска свест развијала и усложњавала развојем језика, унапређујући могућности споразумевања међу људима, развијала се и читава људска заједница, што је рађало потребу за увођењем реда у свакодневни живот на свима прихватљив, функционалан и разумљив начин. Тај ред постигао се устројавањем правила, односно закона, а закони свеукупно чине правни систем једне државе. Циљ ове рубрике је да укаже на то како језик и његове особености утичу на формулисање и касније тумачење законских норми, као и каква је улога вештачења заснованих на језику у истражним и судским процесима.

Форензичка лингвистичка анализа уговора о раду – други део

Морфосинтаксичке одлике уговора о раду у смислу нејасности и непотпуности које могу да доведу до судских процеса, тј. на који начин се услуге форензичког лингвисте користе за тумачење таквих клаузула уговора у овом тексту употпуњене су приказом стилских карактеристика и услова у наведеним уговорима, уз конкретан пример из домаће судске праксе и пример вишемилионског спора.

Стилске одлике уговора о раду

У уговорима о раду најуочљивија је употреба **дугих и сложених реченица**. Обично су то делови једне изјавне реченице која је закључена једноставно тачком на крају, како је и приказано у продужетку:

In carrying out the mission and vision of the company, you are hereby designated as IPA English Language Associate (ELA) from December 1, 2016 to December 1, 2017 on a probationary status of employment within (6) months amounting to six hundred sixty six (Php 666.66) per day equivalent to twenty thousand pesos basic pay plus two thousand pesos for benefits including perfect attendance / punctuality / no tardiness committed in total of twenty two thousand pesos subject to

У остваривању мисије и визије компаније, овим сте именовани за ИПА сарадника за енглески језик (ЕЛА) од 1. децембра 2016. до 1. децембра 2017. године на пробном раду у року од (6) месеци у износу од шест стотина шездесет шест (666,66 филипинских пезоса) по дану, што одговара основној плати од двадесет хиљада пезоса плус две хиљаде пезоса за бенефиције, укључујући беспрекорно присуство / тачност / без кашњења, укупно двадесет

modifications as operational needs arise including required overtime work to be rendered as necessity demands based on the recommendation by the Training Department Head in line with the company policies and regulations, which shall be regularized upon the final assessment and recommendation by the Training Department headed by Training Manager after exceeding the six (6) months duration of service through approval of the Chief Executive Officer (CEO), Founder & President of Corporation.

две хиљаде пезоса подложно модификацијама како настану оперативне потребе, укључујући потребан прековремени рад који треба да се обави као нужни захтеви на основу препоруке шефа Одељења за обуку у складу са политиком и прописима компаније, који ће се регулисати на основу коначне оцене и препоруке Одељења за обуку на челу са менаџером обуке након истека шест (6) месеци трајања службе кроз одобрење главног извршног директора (ЦЕО), оснивача и председника Корпорације.

Дужина реченице, као стилска одлика, односи се на број употребљених речи у реченици. По изворима Ровене Васкез Соса, која је спровела студију, минимална дужина типичне реченице у писаном научном енглеском језику је 27,6 речи, док наведени пример из

ће је у уговорима о раду битно ко је власник интелектуалне својине – послодавац или запослени. Најзад, важно је знати да се правом интелектуалне својине не могу штити идеје. У супротном, као што је приказано у датом случају, само једна непрецизна одредба у уговору може да доведе до разлике између милиона долара добити и милиона долара губитка за компанију.

Резултати студије

Када је узела у обзир све одлике уговора о раду које су издвојене током студије, др Ровена Васкез Соса дошла је до закључка да су уговори о раду доста апстрактни, сложени и тешки за разумевање, да се тежи објективизацији и контролисању јер се уговори више односе на концепт, а мање на радњу, односно физичке објекте, али и да је присутна одређена звучност и мелодичност, услед коришћења бројних афикса, поименичених облика, модалних глагола, биномних израза повезаних везницима и, бројних услова којима се изражавају чињеничне импликације и хипотетичке ситуације и њихове последице, као и пасивних конструкција, а нарочито изразито дугих и сложених реченица. Чак се чини да законодавци употребљавају такав језик када намерно настоје да буду непрецизни. Због тога др Васкез Соса сматра да би у наставу требало увести, осим савладавања општег знања, и захтеве који се односе на стручне области, као што је право, јер ће правни документи бити део свакодневног живота ученика, као грађана и запослених који се придржавају закона, а док се то не догоди сигурно је да ће студенти стећи основно знање о томе како се састављају уговори, али не и како да разумеју сваку појединачну одредбу уговора. На крају, она констатује да налази приказане студије бацају светло на оно што чини уговоре о раду у погледу његових језичких карактеристика и термина, али и пружају сазнање о томе како се састављају уговори о раду и како се пре-

носе битни детаљи и информације у вези са запошљавањем. Познавање језичких карактеристика поменутих уговора и термина утицало би на запошљавање на такав начин да би запослени били свесни и разумели шта су потписали, чиме би избегли будуће несагласности и спорове. Знали би на шта посебно треба да обрате пажњу у дугом и сложеном уговору, при чему би се фокусирали на истакнуте информације у којима се користе различите језичке карактеристике. Тако би се и, док потписују уговор, сетили свих важних одредби и услова које послодавац очекује да поштују, посебно различитих услова којих страна мора да се придржава. Ипак, посебно наглашава и да је њена студија ограничена само на опис језичких карактеристика и услова уговора о раду, док нека будућа студија може да укључи и моћ и доминацију у уговорима. Што се тиче самог рада на уговорима, истакла је и да је, док је читала уговоре, прво тражила шеме плата, главне дужности и одговорности и пакет бенефиција запослених, на основу чега је закључила да аматер читалац тражи само изричите услове у уговорима о раду, и њих се и придржава, док су махом изостављени и несхваћени подразумевани услови, који притом могу да буду штетни по запослење када се једном прекрше. Друга важна чињеница коју је приметила је да **не деле све компаније у процентима исплату статутарних накнада запосленима, већ већина компанија допушта да запослени снесу сва плаћања за осигурање**, односно све исплате за статутарне накнаде одбијају се од плате запослених, а компанија никада не губи ни проценат за то. Већина уговора такође не прецизира како се исплате законских бенефиција одбијају од плате, без обзира на то да ли се ради о пуном одбитку или не. На крају, чак је и она била зачуђена како састављачи уговора користе замућени правни текст, али они користе технике да барем уговоре учине разумљивим лаицима.

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

¹ Сви детаљи из студије и примери из: „The Language of Agreement: A Content Analysis of Employment Contracts”, dr. Rowena Vasquez-Sosas University of Southern Mindanao, in: *IOSR Journal Of Humanities And Social Science*, volume 22, issue 12, ver. 2 (December. 2017) PP 58-86.

² <http://www.naumovic-partners.com/kako-je-jedna-klauzula-ugovora-dovela-do-milionskog-spora/>

Закони који регулишу односе унутар људске заједнице, која би требало да буде по мери сваког појединца, тичу се различитих сегмената свакодневног живота. Међу тим сегментима посебну улогу у очувању и усавршавању људске цивилизације имају изванредна дела људског духа по којима би се требало равнати, као што из оних негативних треба учити. У новој рубрици „Поводом...” бавићемо се баш тиме – значајним датумима, историјским преокретима, заслужним личностима и пресудним документима, као и њиховим утицајем на измене и усавршавање прописа.

Поводом Међународног дана невиних деце жртава насиља

Ко је крив?

Да једна друштвена заједница није сазрела сведочи порив да се прво упре прстом у неког као кривца пре него што се разумеју разлози и узроци нечег тешког и тамног што се догодило. И ниједном нисмо стали. Ниједном нисмо зауставили државу нити мењали законе и схватили да су сви чиниоци друштва одговорни. Сви. О представници власти у свим тим периодима не вреди ни говорити јер су радили само оно што једино и умеју – правдали се и сваљивали кривицу једни на друге. Није као да нисмо имали кога да питамо. Годинама је скромно и ненаметљиво академик, лекар, неуропсихијатар и психотерапеут, професор и књижевник **Владета Јеротић** указивао на све наше врлине и мане као народа и заједнице. „Први, најважнији део је да човек упозна себе. Што боље упозна себе, биће према себи толерантнији. Ако не познаје себе довољно, онда ће своју кривицу и своје зло, и своју Сенку, како би Јунг рекао, пребацивати на другог. То је чувена пројекција: нисам ја крив, него муж, жена, деца, сусед... Треба бити толерантан. Наш народ увек пита: 'А докле?' Постоји трпељивост према себи. Ако смо према себи трпељиви, бићемо и према другима.”¹ Таман онако како би требало да будемо једни према другима у тренуцима највеће жалости и да, уместо тражења кривца, говоримо о одговорности, пропустима и могућностима да суштински превреднујемо своје друштво и будућност учинимо извеснијом за децу која долазе.

Дугогодишња репресија, свакодневни проблеми и лоши услови живота око нас су изродили масу наизглед неосетљивих и незаинтересованих индивидуа. У свету разореном разликама, док су све вредности неких ранијих пољуљане, а нису уступиле место бољим, тешко је задржати наивност духа и радознали поглед о ком говори позната америчка педагошкиња, активисткиња и књижевница Хелен Келер:

„Циљ је бити човек, а срећа бити и остати дете.”

Нарочито тако нешто изгледа немогуће након 3. маја ове године, а онда и два дана касније, када су туга, страх и неверица преплавили све. Ниједан друштвени проблем није успео да тргне из такве летаргије наше друштво и поражавајуће је што се дотле стигло и што је морало тако. Данима након незапамћених трагедија не будимо се јер изгледа не знамо како. Стравичан шамар целом друштву лупила су деца, најрањивији део слагалице, али изгледа да је то била неопходна опомена на то да смо сви заједно негде погрешно скренули и залутали, а врло дуго тога нисмо свесни. И нема потребе да се понавља шта је и како било јер су медији све то већ небројено пута учинили, па више нема никога ко не зна сваки, па и нетачан детаљ две велике трагедије које су нас задесиле. И после таквог пораза много је накнадно паметних, који су предвидели, знали и приговарали, без искреног учешћа и преузимања одговорности за било који део рада и стварања око себе и у

за лов, спортско стрељаштво и/или у пољо-привредне сврхе, када малолетник користи ватрено оружје у одбрани себе или других, или се ватрено оружје користи за помоћ при спровођењу закона, или када дете похађа курс безбедности. На пример, у Калифорнији је родитељ/старатељ малолетног лица одговоран за штету насталу услед тога што је дозволио малолетнику да има ватрено оружје или га је оставио доступном малолетнику. У Конектикату строга одговорност у грађанским парницама намеће се особама које не чувају ватрено оружје безбедно, па му малолетник приступи и изазове повреду или смрт. У Илиноису, када малолетник млађи од 21 године легално стекне дозволу за ватрено оружје добијањем дозволе родитеља/старатеља, тај родитељ/старатељ постаје одговоран за грађанске тужбе за накнаду штете која проистиче из употребе ватреног оружја или муниције од стране малолетника. У Невади родитељ/старатељ је солидарно одговоран са малолетником за грађанскоправну штету насталу тиме што је дозволио малолетнику да поседује ватрено оружје, када родитељ/старатељ зна или има разлога да зна да је малолетник склон да почини насилна дела, намерава да употреби ватрено оружје у незаконите сврхе или је раније осуђен као деликвент.¹⁶

Закључак

Тек неколико недеља је прошло од кад су се и становништво и власт Републике Србије суочили са трагедијом, а веровали су да никада неће. И док су трауматизовани ђаци, наставници и родитељи апеловали да се притисак медија смањи, а вести о трагедији добију пристојан тон, надлежни су свакодневно доносили мере и једне смењивали другима без, како јавност осећа, јасног правца и доброг темеља за даљи рад и поступке. Због тога су улице Београда биле пуне незадовољних, уплашених и разочараних људи, али са надом да још увек нешто може и мора да се учини.

У наредном периоду свим надлежнима у Републици Србији остаје да престроје своје редове, размотре чиме располажу и добро промисле о наредних корацима за спречавање насиља не само у школама него и на улици,

на радном месту и свим другим местима где се људи сусрећу. Мере морају да буду адекватне ситуацији, а решења дугорочна, што значи да системски мора да се ради на усађивању позитивних вредности, ширењу другачије атмосфере у друштву и утемељењу здравих животних околности. То није задатак који може да се обави преко ноћи, али ни без сагласности свих актера државе, почевши од председника и министара, преко надлежних институција и њихових програма, до појединаца – наставника, психолога и социјалних радника, а посебно родитеља, који ће настојати да буду добар пример и особа од поверења и за разговор о свему, и на крају самих ученика. За то време на медијима је да се оглашавају само када преносе конкретну и тачну информацију, без слободних тумачења догађаја и актера, а поготово без додатног озлеђивања страдалих. Једна дуга ћутња може донети озбиљне промене, а „без промене, нешто спава у нама, и ретко се буди. Спавач се мора пробудити.“¹⁷

Протести против насиља, фото: Душица Носић

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

¹ <https://knjigazivota.rs/upoznaj-sebe-vladeta-jerotic/>

² „Права детета у међународним документима”, заштитник грађана и повереник за заштиту равноправности, уредила Невена Вучковић Шаховић, Београд 2011, стр. 8.

³ Ибид, стр. 89.

⁴ Ибид, стр. 90.

⁵ „Приручник за Грађанско васпитање за осми разред основне школе”, са <https://prosveta.gov.rs/vesti/prirucnici-za-gradjansko-vaspitanje/>

⁶ <https://www.novosti.rs/drustvo/vesti/1240945/ovako-vladeta-je-rotic-govorio-porodici-dete-upravo-onakvo-kakav-vam-brak>

⁷ <https://www.healthaffairs.org/content/briefs/mass-shootings-united-states-population-health-policy-levers>

⁸ <https://www.cdc.gov/violenceprevention/youthviolence/fastfact.html>

⁹ <https://www.healthaffairs.org/content/briefs/mass-shootings-united-states-population-health-policy-levers>

¹⁰ <https://www.apa.org/monitor/2016/02/ce-corner>

¹¹ Ибид.

¹² Ибид.

¹³ Ибид.

¹⁴ Ибид.

¹⁵ <https://www.aljazeera.com/news/2023/3/30/do-your-job-demands-for-change-after-latest-us-mass-shooting>

¹⁶ <https://leg.wa.gov/Senate/Committees/LAW/Documents/SummaryOfStateChildAccessPreventionLaws.pdf>

¹⁷ Френк Херберт, амерички писац.

Календар важења њравних акаџа

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

Пропис	Службени гласник	Датум примене
Правилник о методологији за прорачун индикатора потрошње енергије у друмском саобраћају	98/2021	примењује се од 1. 6. 2023.
Правилник о врсти и начину достављања података који омогућавају прорачун индикатора потрошње енергије у друмском саобраћају	131/2021	примењује се од 1. 6. 2023.
Закон о изменама и допунама Закона о електронском фактурисању	138/2022	одредба члана 6. став 1. овог закона примењиваће се од 1. 6. 2023. године за електронске фактуре које се евидентирају у централни регистар фактура у складу са законом којим се уређују рокови измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама
Правилник о једноставним посудама под притиском	114/2021	примењује се од 1. 7. 2023.
Правилник о националним стандардима, кодексу етике и правилима професионалног понашања лиценцираног проценитеља	37/2023	примењује се од 1. 7. 2023.
Правилник о параметрима квалитета јавно доступних електронских комуникационих услуга, вршењу мерења и испитивања и спровођењу провере поступања оператора електронских комуникација	23/2023	примењује се од 2. 7. 2023.

Прејлед њројиса...

ИЗДАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЋУ ДВА БРОЈА...

РАДНИ ОДНОСИ

■ Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС” бр. 35/2023 од 29. 4. 2023)

■ Посебан колективни уговор за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала Србије („Сл. гласник РС” бр. 38/2023 од 10. 5. 2023)

ЗДРАВСТВО

■ Правилник о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2023. годину („Сл. гласник РС” бр. 34/2023 од 28. 4. 2023)

■ Правилник о измени Правилника о условима и начину упућивања осигураних лица на лечење у иностранство („Сл. гласник РС” бр. 34/2023 од 28. 4. 2023)

■ Одлука о измени Одлуке о висини трошкова издавања картице здравственог осигурања („Сл. гласник РС” бр. 36/2023 од 4. 5. 2023)

■ Одлука о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт („Сл. гласник РС” бр. 39/2023 од 12. 5. 2023)

■ Правилник о изменама и допунама Правилника о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања („Сл. гласник РС” бр. 40/2023 од 17. 5. 2023)

ОБРАЗОВАЊЕ

■ Правилник о изменама Правилника о упису ученика у средњу школу („Сл. гласник РС” бр. 34/2023 од 28. 4. 2023)

■ Правилник о измени Правилника о јавним исправама које издаје средња школа („Сл. гласник РС” бр. 34/2023 од 28. 4. 2023)

ЕНЕРГЕТИКА

■ Уредба о измени Уредбе о енергетском означавању производа који утичу на потрошњу енергије („Сл. гласник РС” бр. 34/2023 од 28. 4. 2023)

■ Уредба о измени Уредбе о ограничењу висине цена деривата нафте („Сл. гласник РС” бр. 34/2023 од 28. 4. 2023)

■ Уредба о привременој мери ограничавања цене гаса и надокнади разлике у цени природног гаса набављеног из увоза или произведеног у Републици Србији у случају поремећаја на тржишту природног гаса („Сл. гласник РС” бр. 34/2023 од 28. 4. 2023)

■ Закон о изменама и допунама Закона о коришћењу обновљивих извора енергије („Сл. гласник РС” бр. 35/2023 од 29. 4. 2023)

■ Одлука о спровођењу поступка за избор стратешког партнера („Сл. гласник РС” бр. 37/2023 од 5. 5. 2023)

ПОЉОПРИВРЕДА

■ Правилник о организацији и пословима учесника у функционисању система рачуноводствених података на пољопривредним газдинствима („Сл. гласник РС” бр. 37/2023 од 5. 5. 2023)

■ Наредба о спровођењу посебних фитосанитарних прегледа ради откривања штетног организма вируса смеђе набораности плода парадајза – Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV), као и фитосанитарним мерама које се предузимају ради спречавања уношења, ширења и сузбијања тог штетног организма („Сл. гласник РС” бр. 37/2023 од 5. 5. 2023)

ЖИВОТНЕ НАМИРНИЦЕ

■ Уредба о измени Уредбе о ограничењу висине цена основних животних намирница („Сл. гласник РС” бр. 34/2023 од 28. 4. 2023)

■ Правилник о измени и допунама Правилника о квалитету уситњеног меса, полупроизвода од меса и производа од меса („Сл. гласник РС” бр. 34/2023 од 28. 4. 2023)

САОБРАЋАЈ

■ Правилник о измени Правилника о путном листу за међународни ванлинијски превоз путника („Сл. гласник РС” бр. 34/2023 од 28. 4. 2023)

■ Правилник о техничким условима подсистема инфраструктура („Сл. гласник РС” бр. 39/2023 од 12. 5. 2023)

■ Правилник о одржавању горњег и доњег строја железничких пруга („Сл. гласник РС” бр. 39/2023 од 12. 5. 2023)

... донетих између два броја

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Пословни саветник – штампани часопис:
САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

